

Mehmbwk Ndaem Hing Gwnz Bya

□ Fungz Yi sij Luz Yaujmei hoiz

“Haetcog gou youh ok Bazbu bae hwnjban lo, lai aemq daeh ndeu noix daeh ndeu.” N dawhoz Ya Sinh ngvanhnaeuz ndaej lai aemq daeh ndeu, gyoengqde couh noix aemq daeh ndeu, yienghneix gwnz ndang youh miz rengz lo.

“Mwngz bang ndaej mbat neix mbouj ndaej bang baenz ciuh vunz.” Mei Vanj gangjnaeuz.

“Dwg a.” Si Mij naeuz: “Neix mbouj dwg gij hong mwngz guh, mwngz sij faenzcieng canh ngaenzsijgauj beij ndaem hing ak.”

Ya Sinh siengj daengz Si Mij gangj gvaq, de naeuz Mei Vanj baenz ciuh vunz mbouj miz bouxsai bang guhhong caeuq ndiepgyaez, nyaenx mbouj miz bouxsai insik de, ndawsim gagnyinh gig cojgvaq de. Hwnj ndoi le, byaij daengz duenhroen haemq bingzswnh, Ya Sinh raen raqrumz ci mbin gij byoemdinj Mei Vanj, loh’ ok byoembieg, couhlumj byoznywj gyujmwi. De insik mehmbwk caengz miz vunz ndiepgyaez gvaq neix—— Mei Vanj caeuq daxmeh de minghyinh doxlumj, neix hawj de yaek doek raemxda.

Si Mij naeuz gij byoem daxmeh de daj samcib roek caet bi couh raen biege lo, mbouj daengz hajcib bi couh biegsup liux lo. Mei Vanj youq gwnz doujyinh raen daengz gij gvangjgau gai yw nyumx byoem, cawx ma le ndaej gag nyumx byoem, hawj Si Mij youq gwnz vangj bang de cawx. Si Mij naeuz doengh gij gvangjgau haenx mbouj itdingh saenq ndaej, yw’ nyumxbyoem sieng ndangdaej lai, gienq de gaej cawx. Mei Vanj dauq dingjmaenh yaek cawx, lij saek ngaenz hawj Si Mij. Si Mij cijndaej bang de cawx ma, bang de nyumx byoem ndaemndwtndwt. Si Mij naeuz Mei Vanj yawj hwnjdaej oi q lai lo, neix hawj Mei Vanj roxnyinh youh ma daengz seizcoz. Ya Sinh sijsaeq yawj bajnaj Mei Vanj byom youh iq, gizsaed gwnz naj mbouj nyaeuq geijlai, nyaeuq hix mbouj laeg, hoeng ciengzseiz ci rumz dak ndit duh fwn yawj hwnjdaej haemq ndaem. Caeuq daxmeh gvaqseiq de doxdoengz, Mei Vanj ngoenzngoenz cungj guhhong.

“Aemq daeh neix le, mwngz couh baema, mwngz mbouj guh gvenq hongnaek.” Si Mij gangjnaeuz.

Ya Sinh sikhaek gejnaeuz de daj lij iq couh hwnj gwnz bya guhhong gvaq. Si Mij naeuz swgheij de gaenq haujlai bi caengz guh gvaq hongnaek lo.

2020 nienz ndaem hing ndaej canh ngaenz le, ndaw uk Si Mij cungj dwg siengj baenzlawz canh ngaenz, couhlumj mwh seizcin seizhah gwnz bya Da’ gveisanh go’ nywj hwnj ndaej mwncupcup nei, de gietdingh gaenriengz Mei Vanj buekguh baez dem, louz roengz cehhing beij bi’ gvaq lai baenz boix, lij yungh song cien maenz cawx gij ceh hinghenjiq lingh ranz ma ndaem.

“明早我又出八步去上班了，多背一包是一包。”亚深心里想着自己多背一包，她们就少背一包，身上又有了力气。

“你帮得了一时帮不了一世。”妹晚说。

“是啊。”细米说，“这不是你做的事，你写文章挣稿费比种姜更强。”

亚深想到细米说过的话，说妹晚是个一辈子都没有男人帮工也没有男人疼爱的女人，不禁为她感到难过。上完坡，走到相对平缓的一段路，亚深看到妹晚那头不长的黑发被风吹开，露出一截白花头发根来，像是一丛带霜的草根。他为此这个没人疼过的女人心痛了一下——为她跟他母亲那般相似的命运，他的眼睛有些酸楚。

细米说她阿妈的头发从三十六七岁就开始白了，不到五十就全白完了。妹晚在抖音上刷到一种染发剂的广告，买回来可以自己染的，要细米上网去帮她买。细米说那些广告不一定可信，染发剂可能会对身体伤害很大，劝她不要买。妹晚却坚持要买，还把银纸硬塞到细米的手上。细米只好给她买回来，帮她把头发染得黑黑的。细米说妹晚看起来还真的年轻了许多，这让妹晚觉得自己又回到了年轻时代。亚深认真看过妹晚那张瘦小的脸，其实上面的皱纹并不是很多，也不见得深，只是她的脸庞长年经受风吹日晒雨淋而显得比较黑。和他过世的母亲一样，妹晚几乎没有一天是不干活的。

“背完这包，你就回去吧，你没做惯苦工。”细米说。

亚深连忙解释他从小就做过多山工农活。细米说他已经很多年没做过工了。

2020年种姜尝到甜头后，细米挣钱的心思像是这大桂山脉上春夏的山草一样疯长，决定跟着妹晚大干一场，留的姜种是去年的两倍，还花了两千元从别家买了小黄姜姜种。

周六亚深回去帮忙。三个人做了分工，细米在前面挖坑，这是最费力的活。亚深肩挎一袋掰好的姜种紧跟着，细米每挖好一个坑，亚深就把一块姜种插下去，再用手回填泥土。妹晚垫后，一手提着个装着粪肥的畚箕，一手拿个铝碗，舀满一碗粪肥撒在回填的泥土上面。种了大半行，细米才发现亚深放姜种不对路。他想当然地把有姜芽或准备长姜芽的那面朝上了。细米过来纠正他，告诉他要姜种倒插，说只有这样朝下姜芽才会想办法拗过来往上生长，那样长出的姜块才靓。多年不做放活山工，亚深闹了笑话。

太陡的地方，细米不让亚深过去。他不听，试探着往前走。细米走过来，把姜种袋夺过去自己斜背着，等挖完坑再拿一块姜种插下去。妹晚在后面用手回填泥土，再放上一碗粪肥。没有亚深帮忙的时候，母女两人都是这样干的。亚深放姜不辛苦，辛苦的是要站稳来不容易，脚下没有一处是平的，脚板不是扭曲着，就是被树根草头石块什么的夹持着。

一连下了几天雨，泥土很湿。细米穿着一双破旧的解放鞋，粘了厚厚一层泥土。有时太重了，她就往树根上蹭掉一些，或是用月刮刮去一些，但不久就又沾满了。亚深穿的是新买的解放鞋，沾的泥土很少，也不脏，这是因为他不用挖泥坑。

“你这双解放鞋也该换了。”亚深忍不住说。

“还不到换的时候，做山工都是这样，不穿到烂得不能穿都不换的。”细米望着纷涌的山雾，指向左边邻近的一块小坡地说：“还有那片，还有屋后山的地，还有山脚下的田，今年都要种上姜。”

“种那么多，不辛苦啊。”看着细米比他矮小的个头，亚深的担忧像雾那样弥漫上来，袭上心头。

Singhgiz roek Ya Sinh dauqbae bang guhhong. Sam boux vunz faen hong guh, Si Mij youq dangqnaj vat gumz, gij hong neix ceiq dwgrengz. Ya Sinh mbaq rap daeh hing gaenq mbek ndei gaen youq baihlaeng, Si Mij moix vat baenz aen gumz he, Ya Sinh couh ndaem roengz gaiq hing he, caiq yungh fwngz bued doem dienz dauq. Mei Vanj youq baihlaeng, fwngz ndeu riuj aendoengj coux bwnh—haex, lingh fwngz gaem aen vanj lij ndeu, daek rim vanj bwnhhaex ndeu vanq daengz gwnz doem dienz dauq bae. Ndaem ndaej baenz coij daengz buenqbangh, Si Mij cij raen Ya Sinh cuengq hing mbouj deng. De siengj dangyienz dawz mbiengj miz nyez roxnaeuz yaek hwnj nyez cuengq youq baihgwnz. Si Mij gvaqdaej niujcingq de, naeuz de nyi ndaem hing aeu ndaem dauqbyonj, Si Mij naeuz yienghneix ndaem, nyez hing cij gagrox ngut gvaqdaej sengmaj, gij hing yienghneix cij ndei. Ya Sinh lai bi mbouj guh hong reihbya, couh nauh vahriu.

Youq gizdieg lingq lai, Si Mij mbouj hawj Ya Sinh gvaqbae. De mbouj dingq, sawqdamq byaij haeujbae. Si Mij byaij gvaqdaej, dued roengz daeh hing gag aemq ngengq, caj vat ndei le caiq ndaem gaiq hing ndeu. Mei Vanj youq baihlaeng yungh fwngz bued doem dienz dauq, caiq vanq vanj bwnhhaex ndeu. Mwh mbouj miz Ya Sinh daej bang, song mehlwg cungj dwg yienghneix guh. Ya Sinh cuengq hing mbouj dwgrengz, ndwn onj cij dwgrengz, laj din mbouj miz saek lengq bingzswnh, aidin mbouj dwg yiengh ngutniuj dwk, couhdwg deng dugfaex go’ nywj ngauqrin gabdawz.

Lienzdaemh doekfwn geij ngoenz, gij doem dumzsoebsoeb. Si Mij daenj doiq haizgaijfang youh gaeuq youh vaih ndeu, caij roengz ndaw reih le doiq haiz naez liux. Mbangjseiz naez lai, de couh gvet hwnj gwnz ragfaex, roxnaeuz yungh faggvat gvet cengh, hoeng ngamq yaep ndeu gwnz haiz youh naezsabsab lo. Ya Sinh dwg daenj haizgaijfang moq, nem naez noix, hix mbouj uq, neix dwg aenvih de mbouj yungh vat gumz.

“Doiq haizgaijfang mwngz aeu vuenh lo.” Ya Sinh nyaenx mbouj ndaej gangjnaeuz.

“Lijcaengz ndaej vuenh, guhhong reihbya cungj dwg yienghneix, doiq haiz daenj daengz vaih daenj mboujndaej cungj mbouj vuenh.” Si Mij yawj gwnz bya mokgyumgyum, yinx yiengq gaiq reihndoi iq henzgyawj baihswix ndeu gangjnaeuz: “Lijmiz anj dieg haenx, lijimiz gaiq reih ranzlaeng, lijimiz gaiq naz laj dinbya, bineix cungj haidaeuz ndaem hing.”

“Ndaem baenzlai, mbouj dwgrengz a.” Raen Si Mij yienghceij daemqdet, Ya Sinh simyou couhlumj mojlox nyoengx haeuj ndawsim.